

ภาคผนวก ข
ประวัติช่างจับ

ประวัติช่างจับ

1. ช่างจับในอำเภอเชียงคำ

ภาพผนวกที่ 1 นายกร แก้วคำแปง

หมายเหตุ: บันทึกภาพของนายกร แก้วคำแปง เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547

นายกร แก้วคำแปง อายุ 75 ปี เกิดวันเสาร์ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2470 ที่บ้านหนองลือ ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย ในสมัยนั้น บิดาชื่อ แปง มารดาชื่อ แก้ว บิดา มารดาเป็นชาวเมืองเจียงเจียง (เชียงเจียง) สิบสองปันนา เมื่ออายุได้ 8 ปี มารดาเสียชีวิต บิดาเลยพากลับไปอยู่ที่เมืองเชียงเจียง พออายุได้ 10 ปี ได้บวชเรียน ที่คุณหมิง สิบสองปันนา จนถึงอายุ 16 ปี ได้เริ่มเรียนจับลือกับครูคนแรก คือ พ่อเต่าแอ่นปั่วและเรียนเพิ่มเติมกับพ่อครูปิ่น จนเกิดความชำนาญ นายกรเป็นผู้ที่มีความรู้ในการจับลือและสามารถเป่าปี่จับลือได้เป็นอย่างดี จึงได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินพื้นบ้านของชาวไทลื้อในอำเภอเชียงคำ ปัจจุบันนายกร แก้วคำแปง อยู่บ้านเลขที่ 92 หมู่ 4 บ้านหนองลือ ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ภาพผนวกที่ 2 นางตอง แสงทอง

หมายเหตุ: บันทึกภาพของนางตอง แสงทอง เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2547

นางตอง แสงทอง อายุ 51 ปี เกิดเมื่อ พ.ศ.2497 ที่เมืองยอง ลิบสองป็นนา สนใจการจับ
 ลือมาตั้งแต่อายุ 12 ปี โดยฝึกจากญาติผู้ใหญ่ ฝึกท่องจำปากเปล่าจนขึ้นใจ เมื่ออายุได้ 16 ปี
 แต่งงานมีลูกสาว 1 คน และได้เข้ามาอยู่ในเมืองไทย โดยแต่งงานใหม่กับนายเล่าอย่าง ชาวจีนฮ่อ
 มาอยู่ที่บ้านหนองลือ นางตอง มักจะจับลือคู่กับนายกร แก้วคำแปง ปัจจุบันนางตอง แสงทอง
 อยู่บ้านเลขที่ 95 หมู่ 4 บ้านลำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ภาพผนวกที่ 3 นายสาม วงษ์ราษฎร์

หมายเหตุ: บันทึกภาพนายสาม วงษ์ราษฎร์ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2549

นายสาม วงษ์ราษฎร์ อายุ 74 ปี เกิดที่บ้านฟ้าเหนือ เมืองอำเภอลิบสองปราง เป็นบุตรของนายอุ่นและนางแยง เมื่อนายสาม เมื่ออายุ 15 ปี ได้บวชเป็นสามเณร เมื่ออายุ 20 ปี ได้เป็นพระภิกษุอยู่ที่เมืองยอง อายุ 23 ปี ลาอุปสมบทและพาแม่อพยพมาอยู่ที่บ้านหนอง อำเภอยางคำ จังหวัดเชียงรายในขณะนั้น

นายสามเรียนขับลื้อเนื่องจากถูกบังคับ เพราะในสมัยนั้นมีช่างขับจำนวนไม่มาก เนื่องจากแม่และพี่ชายเป็นช่างขับ นายสามจึงสามารถฝึกขับลื้อได้ด้วยตนเอง โดยฝึกบทขับจากหนังสือที่เป็นภาษาลื้อ

2. ช่างขับในอำเภอเชียงม่วน

ภาพผนวกที่ 4 นายยอด เชื้อนแก้ว

หมายเหตุ: บันทึกภาพนายยอด เชื้อนแก้ว เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2548

นายยอด เชื้อนแก้ว อายุ 55 ปี เกิดเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2492 ที่บ้านท่าฟ้าใต้ นายยอด ได้ยินการขับลือมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากแม่เป็นช่างขับ แต่ก็ไม่ได้เรียนอย่างจริงจัง ภายหลังอยากลองขับ จึงเรียนแบบครูพักลักจำ จับเอาคำช่างขับคนนั้น คนนี้มาลองขับดู จึงพอขับได้ ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 186 หมู่ 2 บ้านท่าฟ้าใต้ ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

ภาพผนวกที่ 5 นางคำ มุลศิริ

หมายเหตุ: บันทึกภาพนางคำ มุลศิริ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2548

นางคำ มุลศิริ อายุ 59 ปี เกิดเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2490 ที่บ้านท่าฟ้าใต้ นางคำเคยได้ยืมขั้วล้อมาตั้งแต่เด็ก เนื้อหาของบทขับที่ได้ยืมนั้นจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการโยกย้ายจากสิบสองปันนามาอยู่ที่บ้านท่าฟ้าใต้ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยาบ่อย ๆ จึงจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ จึงได้ทดลองขับเล่น ๆ ดู จึงพอขับได้ ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 87 หมู่ 2 บ้านท่าฟ้าใต้ ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

3. ช่างจับจากสิบสองปันนา

ภาพผนวกที่ 6 นางอ่อนน้อย

หมายเหตุ: บันทึกภาพนางอ่อนน้อย เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2548

นางอ่อนน้อย เป็นชาวเมืองของ ปัจจุบันเป็นนักศิลปวัฒนธรรมสิบสองปันนา ทำหน้าที่เผยแพร่การขับลื้อ นางอ่อนน้อย สนใจการขับลื้อตั้งแต่เด็ก ๆ จึงได้เริ่มฝึกหัดขับลื้อ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ปัจจุบันนางอ่อนพักอยู่ที่โรงขับฟ้อนสิบสองปันนา ประเทศจีน